

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Освітня програма	31966 Автомобілебудування
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	133 Галузеве машинобудування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	31966
Назва ОП	Автомобілебудування
Галузь знань	13 Механічна інженерія
Спеціальність	133 Галузеве машинобудування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Онофрійчук Володимир Іванович, Жлалі Жигад Тахарович, Бас Костянтин Маркович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	12.02.2024 р. – 14.02.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://surl.li/qtawl>

Програма візиту експертної групи <http://surl.li/qtavi>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма "Автомобілебудування" є актуальною та відповідає спеціальності 133 "Галузеве машинобудування" та вимогам замовників підготовки здобувачів. Мета та цілі та структура ОПП відповідають Стандарту ВО спеціальності 133 «Галузеве машинобудування» за першим рівнем вищої освіти. Вони сучасні, професійні та актуальні, але мета потребує синтаксичної правки. Унікальність ОПП полягає у підготовці фахівців для сфер автотехнічної експертизи, сертифікації та випробувань автотранспортних засобів. Освітня діяльність за цією програмою відповідає критеріям оцінювання якості вищої освіти, характеризується наявністю гарних практик. Дана програма враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого контексту та залучає роботодавців до процедур перегляду ОПП, враховує пропозиції і потреби усіх зацікавлених сторін. Процедура вступу здобувачів на ОПП є прозорою та зрозумілою. Наявна необхідна матеріально-технічна база та достатній склад науково-педагогічних працівників, які залучені до викладання на ОПП і забезпечують формування у здобувачів передбачених стандартом програмних результатів навчання. В ході дистанційного візиту експертна група перевірила достовірність поданої у відомостях СО інформації та наявність необхідної документації. ОПП та освітня діяльність за цією програмою відповідають усім критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм, із рекомендаціями. (рівень В).

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. ОПП створює умови для глибокого вивчення сфери автомобілебудівної галузі. Крім знань у загальному машинобудуванні здобувачі отримують навички у сфері автотехнічної експертизи, сертифікації та випробувань автотранспортних засобів. 2. Потужна матеріальна база. Наявність навчально-наукових лабораторій кафедри автомобілів ім. А.Б. Гредескула та передової лабораторії швидкісних автомобілів, яка, за результатами робіт та здобутків, відноситься до об'єктів національної гордості України, дозволяє здобувачам ВО проводити наукові дослідження в рамках викладання освітніх компонентів, передбачених програмою навчання за ОПП. 3. ХНАДУ має зручний у користуванні веб-сайт та широко застосовує платформу Moodle. Через це, освітній процес має повне інформаційне забезпечення, яке дозволяє здобувачам ОПП отримувати всю необхідну для навчання інформацію з сайту ЗВО у будь-який зручний для них час, а також здійснювати комунікацію з викладачами. У рамках ОПП, здобувачі і НПП мають вільний доступ до міжнародних інформаційних ресурсів, а також широкі можливості для апробації та оприлюднення результатів наукової діяльності, використовуючи ресурси ЗВО. 4. Високопрофесійний кадровий склад НПП, який залучений до викладання на ОПП, розвинута та добре функціонуюча система підвищення кваліфікації, а також практика залучення фахівців-практиків до викладання на умовах строкового контракту за сумісництвом. 5. Спроможність ХНАДУ стрімко адаптуватися до сучасних складних умов; змістовна та результативна співпраця із стейкхолдерами, загальна якість їх відбору.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Мета ОПП сформульована одним складним реченням із порушеннями правил синтаксису, через що є важкою для сприйняття. ЕГ рекомендує гаранту ОПП до 01.06.2024 року провести її синтаксичну правку відповідно до українського правопису. 2. Вдосконалення ОПП стримує стратегічний план розвитку ХНАДУ, який був прийнятий у 2019 році. ЕГ радить керівництву університету врахувати сучасні вимоги, власні можливості та вилучити білоруські ЗВО з напрямків міжнародного співробітництва. 3. Мають місце некритичні обмеження можливостей здобувачів у побудові власної освітньої траєкторії. Пропонуємо до наступного обрання дисциплін здобувачами прибрати з СТВНЗ 7.1-02:2018 згадки про блоковість та обов'язкові дисципліни за вибором, привести обсяги цих дисциплін до одного, або кратних розмірів, відмовитись від створення груп предметів із додатковими вимогами щодо періоду викладання. 4. ЕГ відзначає недостатню обізнаність здобувачів ОПП щодо процесу отримання та важливості соціальних навичок. Пропонуємо викладачам більше звертати увагу здобувачів на соціальні навички, які отримують здобувачі під час викладання відповідних обов'язкових ОК. 5. ЕГ відзначає недостатній рівень інтернаціоналізації освітнього процесу щодо програм міжнародної академічної мобільності, грантових та стипендіальних програм тощо, до яких залучаються здобувачі ОПП. ЕГ рекомендує, до закінчення навчального року проаналізувати ситуацію і розробити план заходів з покращення ситуації. 6. Має місце недостатність впливу результатів анкетування здобувачів на процеси, пов'язані з покращенням якості ОПП. Радимо більш ретельно врахувати отриману інформацію та систематизувати зауваження студентів, отримані через анкетування. 7. Система стимулювання розвитку викладацької майстерності має ознаки суб'єктивного підходу і не містить чітких критеріїв оцінки рівня професійності НПП. У відповідності до висловленого зауваження, експертна група рекомендує ЗВО до кінця поточного фінансового року доопрацювати існуючу систему стимулювання викладачів щодо встановлення чіткої відповідності між конкретним досягненням та винагородою за нього. 8. ЕГ відзначає недостатню ефективність проведення лабораторних робіт за дистанційною формою навчання і рекомендує викладачам відповідних ОК починаючи з наступного навчального року користуватись спеціалізованим програмним забезпеченням (використання симуляторів, відеоекспериментів та т.і) із відповідним методичним супроводом. 9. Відсутність прозорої процедури стимулювання здобувачів освіти до виявлення активної студентської позиції. ЕГ рекомендує більше мотивувати студентів та активніше долучати їх до студентських товариств ЗВО.

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета ОПП “Автомобілебудування” (<http://surl.li/pkkky>) повністю відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти (Стратегічний план розвитку Харківського національного автомобільно-дорожнього університету на період 2020-2027 роки (<http://surl.li/qnmqr>). Вона сучасна, професійна та актуальна, але сформульована одним реченням із використанням п’яти сполучників «та» і одним сполучником «і», що на погляд ЕК робить її важкою для сприйняття. За для вдосконалення ОПП потрібні зміни у «Стратегічному плані розвитку Харківського національного автомобільно-дорожнього університету на період 2020-2027 роки», який приймався у 2019 році, після якого в Україні, світі і, безпосередньо, в ХНАДУ відбулося багато змін: з’явилися нові реалії та виклики, які потрібно врахувати. ЕГ звертає увагу на потребу корегування напрямів міжнародного співробітництва (в плані досі передбачається розвиток співпраці із білоруськими ВНЗ).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Потреби роботодавців в змісті ОПП враховані: - у її меті: «підготовка висококваліфікованих фахівців для державних та приватних підприємств ..., що передбачає застосування класичних та інноваційних теорій та методів автомобілебудування та автотехнічної експертизи.» - цілях навчання, які полягають у підготовці фахівців, здатних обґрунтовувати, розробляти нові та удосконалювати наявні технічні об’єкти машинобудування; розробляти нові та удосконалювати наявні технологічні процеси виробництва та утилізації продукції машинобудування; застосовувати сучасні методи проектування на основі моделювання технічних об’єктів та процесів галузевого машинобудування. - програмних компетентностей та результатах навчання ОП (визначених стандартом вищої освіти і додаткових). ОПП отримала позитивні рецензії у НПП споріднених кафедр з інших ЗВО (Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Сумський національний аграрний університет), що мають досвід викладання та наукової роботи в автомобілебудуванні та галузевому машинобудуванні (<http://surl.li/qnofu>). Пропозиції стейкхолдерів регулярно враховуються в ОПП. У рецензіях з підприємств (Приватне акціонерне товариство «АвтоКрАЗ», Державне підприємство «Харківський автомобільний завод», ТОВ «Автокомпонент плюс», ТОВ «Трансмейл-2012» (<http://surl.li/qnofu>), та підчас інтерв’ю з роботодавцями (Коваленко Володимир Валентинович – директор ТОВ ЛТК «МЕГАБУДТРАНС», Босенко Євгеній Іванович – заступник директора КП «Тролейбусне депо №2», начальник навчально-курсового комбінату) позитивно оцінюються результати підготовки здобувачів за ОПП “Автомобілебудування” та відзначається врахування їх інтересів і пропозицій. В 2023 році до складу проектної групи введено роботодавця Сергія Данця, завідувача сектору автотехнічних досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України (підтверджено під час зустрічі та наданим запитом протоколом); за зверненнями роботодавців, до обов’язкових компонент ОПП додано ОК28 Автотехнічна експертиза з виконанням курсової роботи (підтверджено під час зустрічі та наданими за запитом протоколами), за результатами звернення академічної спільноти, ОК Інформатика змінено на ОК9 Комп’ютерні інформаційні системи та технології (підтверджено наданими за запитами протоколами); за пропозиціями здобувачів ОПП: з 2023 року назву ОК “Основи САПР” змінено на ОК “Основи проектування виробів автомобілебудування”; зменшено обсяг дисципліни ОК 27 Теорія коливань в машинобудуванні; зроблено тільки один іспит по дисциплінам, що викладаються декілька семестрів поспіль, (підтверджено здобувачами під час зустрічі та в протоколах засідання проектної групи). За даним підкритерієм встановлено повну відповідність.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Галуzeвий контекст для ООП “Атомобілебудування” виражено її основним фокусом, який передбачає глибоке вивчення сфери автомобілебудівної галузі. Крім знань у загальному машинобудуванні особливу увагу приділено сфері автотехнічної експертизи, сертифікації та випробуванням автотранспортних засобів. Випускників готують до працевлаштування в галузях машинобудування на виробничих підприємствах, в організаціях та установах різних міністерств України, які в своєму складі мають структурні підрозділи з конструювання, дослідження, виробництва та обслуговування машин, вони мають право займати посади згідно з Національним класифікатором України ДКооз:2010, але ЕГ звертає увагу на необхідність приведення переліка посад в ОПП до вимог Національного класифікатора щодо кваліфікації за дипломом бакалавра. Регіональний контекст ОПП підкреслюється її основним

фокусом та особливостями, які враховують, що у межах Харківської області розташовується велика кількість ЗВО, наукових установ, виробничих підприємств та інших організацій, що займаються освітньою, науковою, виробничою, дослідницькою діяльністю у сфері галузевого машинобудування, в тому числі автомобілебудування. Тому крім загальних знань про сферу автомобілебудування ОПП концентрує увагу на аспектах конструктивної безпеки, ергономіки та дизайну автотранспортних засобів. У відомостях про СО зазначається, що при формуванні фокусу ОПП враховано наявність в регіоні двох установ в яких функціонують підрозділи автотехнічних досліджень (одина з яких - Харківський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України (підтверджено працівниками підприємства під час зустрічі у фокус-групах). У відомостях про СО наведено перелік документів, яким при формуванні ОПП було приділено особливу увагу щодо формування компетентностей Гарант, під час зустрічей, розповів про вивчення та врахування досвіду вітчизняних та іноземних ОПП, навів конкретні приклади (Бранденбурзький технічний університет м. Коттбус, Німеччина (<https://www.b-tu.de>), Технічний університет (Hochschule) м. Ансбах, Німеччина (<https://www.hs-ansbach.de/en/home/>), Краківський технічний університет, м. Краків, Польща; (<https://www.pk.edu.pl/index.php?lang=en>), Варшавська політехніка, м.Варшава Польща (<https://www.pw.edu.pl/>) і зазначив що це надало допомогу в організації поглибленого опанування здобувачами навичок у сфері автотехнічної експертизи та сертифікації. Врахування тенденцій розвитку спеціальності підтверджуються під час зустрічей у фокус-групах з роботодавцями (Коваленко Володимир Валентинович – директор ТОВ ЛТК «МЕГАБУДТРАНС») та випускниками (Усмонов Емір Алі Рішадович), а також позитивними рецензіями на ОПП (<http://surl.li/qnofu>). За даним підкритерієм встановлено повну відповідність.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Подана на акредитацію ОПП «Автомобілебудування» дозволяє досягти усіх результатів навчання, визначених стандартом освіти за спеціальністю 133 “Галузеве машинобудування” галузі знань 13 “Механічна інженерія” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, який затверджено 16 червня 2020 року. ОПП передбачає наявність додаткових компетентностей та ПРН, які стосуються сфери автотехнічної експертизи, сертифікації та випробуванням автотранспортних засобів (ФК11 Здатність здійснювати діяльність в сфері сертифікації автотранспортних засобів, в сфері автотехнічної експертизи, а також розуміти наслідки зміни конструкції автотранспортних засобів та порушення умов їх експлуатації, ФК12 Здатність аналізувати та оцінювати вплив взаємозв'язків у системі «водій-автомобіль-дорога» на динаміку руху автотранспортного засобу, формувати простір діяльності людини у відповідності до вимог ергономіки та РН15 Володіти методами вирішення типових задач автотехнічної експертизи, знати вимоги та нормативну документацію щодо сертифікації автотранспортних засобів, РН16 Знання та розуміння показників та нормативних вимог ергономіки автотранспортних засобів (кліматичної, вібраційної, акустичної комфортабельності тощо), а також володіння навичками аналізу та оцінювання їх конструктивної безпеки, РН17 Знання будови і роботи агрегатів, вузлів та систем автотранспортного засобу, а також розуміння їх впливу на експлуатаційні властивості автотранспортних засобів). Додаткові ПРН забезпечуються ОК16, ОК23 - ОК34 і дозволяють набути здобувачам потрібних навичок. За даним підкритерієм встановлено повну відповідність.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1.ОПП «Автомобілебудування» окрім досягнення усіх результатів навчання, визначених стандартом освіти за спеціальністю 133 “Галузеве машинобудування” дозволяє та забезпечує глибоке вивчення сфери автомобілебудівної галузі. Особливу увагу приділено сфері автотехнічної експертизи, сертифікації та випробуванням автотранспортних засобів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. Мета ОПП сформульована одним складним реченням і є важкою для сприйняття. ЕГ рекомендує провести її синтаксичну правку. 2. Вдосконалення ОПП стримує стратегічний план розвитку ХНАДУ, який був прийнятий у 2019 році. ЕГ звертає увагу на потребі вилучити білоруські ЗВО з напрямків міжнародного співробітництва.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЕГ встановлено: - відповідність у значному ступені за підкритерієм 1.1, через те що: мета ОПП сучасна, професійна та актуальна, але її формулювання потребує синтаксичної правки; Стратегічний план розвитку ХНАДУ, якому відповідає ОПП, потребує змін щодо напрямків міжнародного співробітництва; - повну відповідність за підкритерієм 1.2, так як цілі ОПП та ПРН визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін; - відповідність у значному ступені за підкритерієм 1.3, через те що цілі ОПП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, але потрібно приведення переліка посад в ОПП до вимог Національного класифікатора щодо кваліфікації за дипломом бакалавра; - повну відповідність за підкритерієм 1.4, так як ОПП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом спеціальності 133 "Галузеве машинобудування" галузі знань 13 "Механічна інженерія" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Відповідні зауваження не є суттєвими, не мають значного впливу на якість підготовки здобувачів вищої освіти та можуть бути усунені до кінця поточного навчального року, отже, ЕГ дійшла висновку про відповідність ОПП рівню В за критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ОПП "Автомобілебудування" (<http://surl.li/kysqw>) (2021 року (<http://surl.li/pokhm>), 2022 (<http://surl.li/enptj>), 2023 (<http://surl.li/pkky>)) містять 240 кредитів ЄКТС, в тому числі в ОПП відведено для вивчення ОК обов'язкової частини, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 133 Галузеве машинобудування першого (бакалаврського) рівня ВО - 180 кредитів, а вибіркової - 60 кредитів, що підтверджується навчальними планами підготовки. За даним підкритерієм встановлено повну відповідність.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналізування структурно-логічної схеми ОПП, яка визначає послідовність навчальної діяльності здобувача, дає можливість зробити висновки, що ОК, включені до ОПП складають логічну, взаємопов'язану схему. Проектна група приділяє велику увагу інформаційності та зрозумілості наведених інформації в структурно-логічній схемі, про що свідчать зміни в ОПП 2023 (<http://surl.li/pkky>) року у порівнянні з ОПП 2021 року (<http://surl.li/pokhm>). Структура обов'язкової частини НП (<http://surl.li/elmp>) та надані за запитом документи) підтверджується збалансованістю часу, виділеного на засвоєння ОК. Зміст ОК дозволяють досягти ПРН, зазначених в ОП. Зокрема, ОК1 "Історія та культура України", ОК2 "Українська мова (за професійним спрямуванням)" та ОК4 "Іноземна мова (за професійним спрямуванням)" забезпечують ПР11 «Вільно спілкуватися з інженерними співтовариством усно і письмово державною та іноземною мовами» в результаті роботи здобувачів на семінарських заняттях та презентаціям самостійних робіт, що передбачено робочими програмами та силабусами цих навчальних дисциплін (<http://surl.li/qrcsl>). НП поділений за курсами підготовки, За даним підкритерієм встановлено повну відповідність.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОПП відповідає предметній області спеціальності 133 Галузеве машинобудування і спрямований на аспекти автомобілебудування, тобто включає вивчення процесів, обладнання та організації відповідного галузевого машинобудівного виробництва, а також засоби і методи випробовування та контролю якості продукції машинобудування та експлуатації на галузевих підприємствах. Відмічаємо, що ОК обов'язкової частини ОПП не поділені на групи Так рекомендує «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті СТБНЗ 7.1-02:2018 (<http://surl.li/aiynp>). Пропонуємо виділити два цикли: загальної та спеціальної підготовки. В свою чергу, цикл спеціальної підготовки поділити на: базові дисципліни, що забезпечують галузь знань, фахові освітні компоненти, що визначають спеціальність та спеціальні освітні компоненти, що визначають освітню програму. Це допоможе здобувачу орієнтуватися у дисциплінах, що складають особливості саме цієї ОПП і надасть можливість ЗВО більш зручно зводити у потоки групи різних ОПП однієї спеціальності за фаховими освітніми компонентами, що визначають спеціальність і групами ОПП інших спеціальностей у межах ЗВО за базовими дисциплінами. Зазначаємо: ОК відповідають предметній області, і забезпечують набуття заявлених в ОПП компетентностей і РН. За даним підкритерієм встановлено відповідність із зауваженнями.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ЕГ відзначає, що структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством. Обсяг дисциплін за вибором здобувача складає 25% (60 кредитів). Перелік дисциплін складено для здобувачів всього університету (<http://surl.li/elmop>), але існують окремі переліки для НП 2021 та 2022 років і для НП 2023 року. Кожен з переліків дисциплін для НП відповідного року розділений на окремі списки для молодших бакалаврів, бакалаврів, магістрів та PhD (<http://surl.li/lvvcj>). Дисципліни для бакалаврів поділяються на 2 групи: «Перелік вибірових дисциплін освітнього рівня бакалавр» та «Перелік вибірових дисциплін освітнього рівня бакалавр, що викладаються іноземними мовами». За переліком дисциплін вони не тотожні. Крім того, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті СТБНЗ 7.1-02:2018 (<http://surl.li/aiynp>), «Перелік вибірових дисциплін освітнього рівня бакалавр» для всіх НП та «Перелік вибірових дисциплін освітнього рівня бакалавр, що викладаються іноземними мовами» для НП 2021-2022 років розділені на 5 груп: «Дисципліни гуманітарної та соціально-економічної підготовки» (ГСЕП); «Дисципліни природничо-наукової (фундаментальної) підготовки (ПН(Ф)П) осіннього семестру»; «ПН(Ф)П весняного семестру» «Дисципліни професійної підготовки (ПП) осіннього семестру» та «Дисципліни ПП весняного семестру». Для НП 2023 «Перелік вибірових дисциплін освітнього рівня бакалавр, що викладаються іноземними мовами» розділений на 4 групи (викладання дисциплін ПН(Ф)П у весняному семестрі не передбачено). В ОПП обсяги дисциплін ГСЕП та ПН(Ф)П та ПП не співпадають (3 та 4 кредити відповідно). Зазначений алгоритм обрання дисциплін працює (підтверджено здобувачами освіти), але створює значні перешкоди для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Крім того, «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті СТБНЗ 7.1-02:2018 (<http://surl.li/aiynp>) рекомендує в структурі навчального плану підготовки бакалаврів передбачати обов'язкові вибірові дисципліни (хоча здобувачі відзначили, що практика обрання обов'язкових дисциплін відсутня). Пропонуємо прибрати з «Положення про організацію освітнього процесу ...» згадки про блоковість та обов'язковість вибору дисциплін за вибором, привести обсяги цих дисциплін до одного, або кратних розмірів, відмовитись від створення груп предметів із додатковими вимогами щодо періоду викладання та вносити корективи до навчальних планів після обрання студентами дисциплін за вибором (як і прописано в документах ХНАДУ). За даним підкритерієм встановлено відповідність у значному ступені.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОПП та НП містять 4 види практики по 3 кредити, загальним обсягом 12 кредитів. (В ОПП та НП 2023 (<http://surl.li/qpyua>): навчальна, технологічна, виробнича, переддипломна. В НП 2022 (<http://surl.li/qpypt>): навчальна (інженерна); навчальна (інженерно-конструкторська), навчальна (проектно-конструкторська), переддипломна. Здобувачі, випускники та роботодавці під час зустрічей у фокус-групах підтвердили проведення практик (у тому числі на виробництві) та можливості здобути відповідні компетентності, але звернули увагу на проблеми, які виникали через дистанційний формат навчання. З 2022 року в ОПП, відповідно до Стандарту ВО, замість ОКЗЗ "Дипломне проектування" введено ОКЗЗ "Виконання кваліфікаційної роботи". Але ЕГ звертає увагу, що, потрібно виправити назву ОК 32 "Переддипломна практика" на "Передатестаційна практика". Методичне забезпечення цієї практики та її наповнення відповідають ПРН, які вона забезпечує. Також ЕГ звертає увагу, що через зміну наповнення практик в ОПП 2023 (навчальна, технологічна і виробнича замість навчальна (інженерна); навчальна (інженерно-конструкторська) та навчальна (проектно-конструкторська) потрібно привести у відповідність методичне забезпечення. За даним підкритерієм встановлено відповідність у значному ступені.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОПП «Автомобілебудування» передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), яким відповідають програмні компетентності ЗКЗ Здатність планувати та управляти часом, ЗК5.Здатність генерувати нові ідеї (креативність), ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. та інші. Гарант ОПП Микола Михалевич зазначив, що безпосередньо надає такої можливості здобувачам під час проведення занять та додаткових заходів, пов'язаних участю здобувачів в наукових проектах, конкурсах та змаганнях. Викладач ОК1 «Історія та культура України» Віктор Золотарьов звернув увагу, на отримання здобувачами соціальних навичок (обговорення в групах, діалоги із захистом певної точки зору) та через замалий обсяг дисципліни, бажає розвинути цей процес у власній дисципліні за вільним вибором здобувачів. Викладач Олена Чевичелова приділяє увагу соціальним навичкам при викладанні ОК4 «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» та дисципліни за вибором «Іноземна мова». Випускники під час зустрічі відмітили, що навчання за ОПП «Автомобілебудування» сприяло розвитку їхніх соціальних навичок, а от здобувачі освіти недостатньо обізнані, щодо навичок (soft skills) і не в повній мірі розуміють про додаткові можливості їх отримання через індивідуальну освітню траєкторію. За даним підкритерієм встановлено відповідність із зауваженнями.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. Професійна кваліфікація за освітньо-професійною програмою не надається.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Згідно НП 2023 року ОПП «Автомобілебудування» загальна кількість навчального часу складає 7200 годин, з яких 2800 аудиторних годин (40%). На практичні заняття ОК відведено 816 годин (11,3%), на лабораторні – 304 (4,2 %), на КП, КР, РГР – 285 (4,0%). Кількість контрольних заходів не перевищує норми. Всі показники відповідають СТБНЗ 7.1-02:2018 «Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ» (<http://surl.li/aiynp>). У ХНАДУ, для відстеження ступеня завантаженості здобувачів, проводяться їх опитування (як в усній формі під час освітнього процесу (підтверджено здобувачами), так і в процесі моніторингу якості освіти Відділом акредитації, стандартизації та якості навчання (<http://surl.li/cqscr>). Здобувачі ОПП «Автомобілебудування» вважають, що кількість годин для вивчення навчальних дисциплін є задовільною. За даним підкритерієм встановлено повну відповідність.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка за дуальною формою освіти за ОПП «Автомобілебудування» не здійснюється

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Відсутні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. Некритичні обмеження можливостей здобувачів у побудові власної освітньої траєкторії. Пропонуємо прибрати з «Положення про організацію освітнього процесу ...» згадки про блоковість та обов'язковість вибору дисциплін за вибором, привести обсяги цих дисциплін до одного, або кратних розмірів, відмовитись від створення груп предметів із додатковими вимогами щодо періоду викладання та вносити корективи до навчальних планів після обрання студентами дисциплін за вибором (як і прописано в документах ХНАДУ). 2. Недостатня обізнаність здобувачів ОПП, щодо процесу отримання та важливості соціальних навичок (softskills). Пропонуємо викладачам більше звертати увагу здобувачів на соціальні навички, які отримують здобувачі під час викладання обов'язкових ОК. 3. Після змін в ОПП щодо вимог Стандарту ВО (з 2022 року - "Кваліфікаційна робота" замість "Дипломовання") назва ОК 32: "Переддипломна практика" не відповідає її змісту. Пропонуємо замінити назву ОК 32 на "Передатестаційна практика".

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ встановлено: - повну відповідність за підкритерієм 2.1, так як обсяги ОПП та окремих ОК відповідають вимогам законодавства; - повну відповідність за підкритерієм 2.2, так як зміст ОПП має чітку структуру, ОК, включені до неї складають логічну, взаємопов'язану схему, зміст ОК дозволяє досягти ПРН, зазначених в ОПП. ; - відповідність у значному ступені за підкритерієм 2.3, через те, що зміст ОПП відповідає предметній області спеціальності 133 "Галузве машинобудування"; але з метою покращення орієнтування здобувача у ОК, що складають особливість саме

цієї ОПП ЕГ рекомендує виділити фахові ОК, що визначають спеціальність, та спеціальні ОК, що визначають освітню програму. - відповідність у значному ступені за підкритерієм 2.4, так як структура ОПП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, але потрібно прибрати з «Положення про організацію освітнього процесу ...» згадки про блоковість та обов'язковість вибору дисциплін за вибором, привести обсяги цих дисциплін до одного, або кратних розмірів, відмовитись від створення груп предметів із додатковими вимогами щодо періоду викладання; - відповідність у значному ступені за підкритеріями 2.5, так як ОПП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності, але ЕГ зазначає, що потрібно виправити назву ОК 32 "Переддипломна практика" на "Передатестаційна практика"; - відповідність у значному ступені за підкритерієм 2.6, так як ОП передбачає набуття здобувачами соціальних навичок, які відповідають заявленим цілям, але здобувачі недостатньо обізнані про додаткові можливості щодо отримання соціальних навичок через індивідуальну освітню траєкторію; - підкритерій 2.7 не застосовується, оскільки професійний стандарт відсутній і професійна кваліфікація за ОПП не надається; - повну відповідність за підкритерієм 2.8, так як обсяги ОПП та ОК реалістично відбивають фактичне навантаження здобувачів, є відповідними для досягнення цілей та ПРН; - підкритерій 2.9 не застосовується, оскільки підготовка за дуальною формою освіти за ОП «Автомобілебудування» не здійснюється. ЕГ дійшла висновку про відповідність ОПП рівню В за критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою «Автомобілебудування» бакалаврського рівня вищої освіти до ХНАДУ знаходяться в відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО <http://surl.li/jwlrt> Правила прийому складені Приймальною комісією ХНАДУ та затверджені рішенням Вченої ради ХНАДУ 7 квітня 2023 року і відповідають вимогам «Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році», затвердженого наказом МОН України № 276 від 15 березня 2023 року. Всі положення правил прийому, що стосуються вступу на навчання до ЗВО (терміни та порядок прийому заяв і документів, порядок конкурсного відбору та зарахування, розрахунок конкурсного балу), є чіткими та зрозумілими. Дискримінаційних положень в правилах прийому експертною групою не виявлено. За даним підкритерієм встановлено повну відповідність.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на освітню програму передбачають конкурсний відбір на бюджетну форму навчання на основі ПЗСО та НРК5 за результатами НМТ 2022-2023 років або ЗНО 2020-2021 років складення та мотиваційного листа. При цьому, розподіл вагових коефіцієнтів оцінок з предметів НМТ повністю відповідає розподілу, встановленому МОН для спеціальності 133 – Галузеве машинобудування (додаток 6 «Правил прийому на навчання до ХНАДУ для здобуття вищої освіти в 2023 році»). Конкурсний відбір осіб на місце виключно за кошти фізичних та/або юридичних осіб, за даною ОПП, відповідно до Правил прийому враховує тільки результати розгляду мотиваційних листів. До обговорення Правил прийому залучаються представники факультетів та адміністрації університету. Протягом звітної періоду до Правил прийому вносилися зміни обумовлені вимогами МОН, встановленими у Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти і стосуються, переважно, умов та строків проведення конкурсного відбору і зарахування здобувачів вищої освіти. В цілому, експертна група констатує, що діюча нормативна база дозволяє закладу здійснювати врахування особливостей ОПП лише шляхом встановлення вимог до змісту мотиваційних листів, поданих абітурієнтами при вступі, як це передбачено у розділі VII «Правил прийому на навчання до ХНАДУ для здобуття вищої освіти в 2023 році». За даним підкритерієм встановлено повну відповідність.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, регламентується наступними документами: СТБНЗ 7.1-01:2019 «Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ» (<http://surl.li/aiyvb>), СТБНЗ 88.1-01:2021 «Порядок перезарахування навчальних дисциплін і визначення академічної різниці» (<http://surl.li/csllsj>) та СТБНЗ 70.0-01:2019 «Порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ХНАДУ» (<http://surl.li/aitco>). Причому, обов'язкові навчальні компоненти можуть бути перезараховані «повністю, частково або асиметрично», в залежності від отриманих результатів навчання та співвідношення обсягу дисциплін, які перезараховуються. Перезарахування дисциплін вільного вибору студента, які не впливають на присвоєння кваліфікації, «можуть бути перезараховані замість будь-яких дисциплін закладу-партнера того самого рівня повністю без обмежень». Практика визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, протягом звітної періоду застосовувалась в рамках ОПП «Автомобілебудування» для повного або часткового

перезарахування обов'язкових ОК (обсягом до 60 кредитів ЄКТС) здобувачів ВО, які вступили на навчання на основі НРК 5. Практика визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, протягом звітного періоду застосовувалась в рамках ОПП «Автомобілебудування» для повного або часткового перезарахування обов'язкових ОК (обсягом до 60 кредитів ЄКТС) здобувачів ВО, які вступили на навчання на основі НРК 5. Документальним підтвердженням застосування такої практики є індивідуальні плани перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці, а також окремі навчальні плани для повної та скороченої форм навчання, які суттєво відрізняються за кількістю та обсягом окремих ОК, які перезараховані закладом повністю або частково. В той же час, експертна комісія констатує, що прикладів застосування процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти в результаті реалізації програм академічної мобільності, на даній ОПП не виявлено, а здобувачі освіти мають досить фрагментарне уявлення як про самі програми академічної мобільності, так і про заходи з їх популяризації. За даним підкритерієм встановлено відповідність із зауваженнями.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в рамках даної ОПП регламентуються СТБНЗ 83.1-01:2022 «Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти» (<http://surl.li/ejkgky>). Цей стандарт визначає комплекс процедур, що встановлюють відповідність між результатами навчання неформальної освіти та результатами, передбаченими відповідною ОП за певним рівнем освіти, з метою прийняття рішення про можливість зарахування особі певних освітніх компонентів або їх складових. Визнання результатів неформального або інформального навчання не розповсюджується на захист кваліфікаційної роботи, атестаційний або кваліфікаційний екзаме́н та єдиний державний кваліфікаційний іспит, а також обмежується обсягом у 25% відповідної ОП. Визначення критеріїв оцінювання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті та прийняття рішення про їх визнання здійснює предметна комісія – уповноважений орган, до складу якої входять: завідувач випускової кафедри; науково-педагогічний працівник, відповідальний за освітній компонент, що пропонується до зарахування та куратор академічної групи здобувача або його науковий керівник. Підтвердження практики застосування вказаних правил на ОПП «Автомобілебудування» впродовж 2019-2023 років експертній комісії представлено не було. В результаті проведення зустрічей, експертною групою було встановлено, що рівень інформування здобувачів ВО щодо можливостей неформальної та інформальної освіти є недостатнім. За даним підкритерієм встановлено відповідність із зауваженнями.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Не зважаючи на те, що експертній групі було надано підтвердження проведення заходу, спрямованого на популяризацію неформальної освіти варто відмітити недостатню обізнаність здобувачів ВО за ОПП «Автомобілебудування» щодо можливостей, які надає неформальна освіта та програми академічної мобільності. Рекомендовано запровадити системний підхід до реалізації комплексу заходів з метою належного інформування здобувачів ВО щодо програм академічної мобільності (зокрема в дистанційному режимі) та можливостей неформальної освіти протягом навчання на ОПП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЕГ встановлено: повну відповідність за підкритерієм 3.1, оскільки правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень; повну відповідність за підкритерієм 3.2, так як правила прийому на навчання за ОП враховують особливості ОП, в межах діючої нормативної бази; відповідність у значній мірі за підкритерієм 3.3, оскільки правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зрозумілі і чітко регламентовані відповідними нормативними документами ЗВО, проте, здобувачі ВО показали низький рівень інформованості щодо можливостей програм академічної мобільності, які пропонуються ЗВО;

відповідність у значній мірі за підкритерієм 3.4 адже правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті визначено чітко та зрозуміло, але поінформованість здобувачів ВО щодо можливостей неформальної та інформальної освіти є недостатнім. Відповідні зауваження не є суттєвими, не мають значного впливу на якість підготовки здобувачів вищої освіти та можуть бути усунені до кінця поточного навчального року, отже, ЕГ дійшла висновку про відповідність ОПП рівню В за критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Під час проведення експертизи з'ясовано, що у звітний період навчання на ОП відбувалося за денною формою з використанням технологій дистанційної освіти під час дії обмежень, які пов'язані з військовою агресією російської федерації та карантинними заходами. На момент проведення експертизи освітній процес відбувається у синхронному та асинхронному дистанційному режимі, відповідно до Наказу ректора «Про організацію роботи університету в умовах воєнного стану» (<http://surl.li/qqgqx>) та СТВНЗ 76.1.-01:2019 «Система електронного навчання ХНАДУ» (<http://surl.li/qqggb>). Основним ресурсом для навчання у дистанційному режимі є Навчальний сайт ХНАДУ (<https://dl2022.khadi-kh.com>), який реалізовано на платформі Moodle, інтегрований з ресурсом для організації відеоконференцій Big Blue Button. Додатково, за побажаннями здобувачів, використовуються платформи Zoom та GoogleMeet. Аналіз силабусів та робочих програм, а також інформація, отримана експертною групою на зустрічах, показали, що при викладанні на ОП застосовуються такі форми організації навчання: лекції, практичні заняття, самостійна та аудиторна робота, консультації, практика. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ (<http://surl.li/aiynp>) та Положення про вибіркові дисципліни у ХНАДУ (<http://surl.li/ajgur>), здобувачі мають можливість вільного вибору не менш, ніж 25% від загального обсягу освітніх компонентів, самостійно обирають тему кваліфікаційної роботи та мають право на академічну мобільність (у тому числі міжнародну), що дозволяє формувати індивідуальну траєкторію навчання та сприяє академічній свободі. Здобувачі ВО мають можливість приймати участь в удосконаленні ОП, зокрема, вносити пропозиції щодо змісту освітніх компонентів, обговорювати форми та методи навчання. Зустрічі з відповідними фокус-групами та протоколи засідань проєктної групи ОП підтвердили, що така участь відбувається шляхом анкетування здобувачів, внесення пропозицій через форму зворотного зв'язку на сторінці ОП (<http://surl.li/qqiyv>) або безпосереднього спілкування з викладачами, куратором та членами проєктної групи. За даним підкритерієм встановлено відповідність.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Розклад занять на поточний семестр є у відкритому доступі за посиланням <http://surl.li/kopul> і дає можливість сформувати розклад окремого студента, викладача або академічної групи. На сторінці ОП у режимі постійного доступу розміщена інформація про силабуси та робочі програми обов'язкових ОК (<http://surl.li/qrcsl> та <http://surl.li/qrcsu>), каталог вибіркових дисциплін із силабусами до них (<http://surl.li/qrcui>) та навчальні плани підготовки здобувачів за повною та скороченою формою навчання (<http://surl.li/prlgr>). Аналіз змісту силабусів дозволяє стверджувати, що прийнята у ЗВО форма документу дозволяє отримати усім учасникам освітнього процесу доступну і зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. Навчально-методичні матеріали за основними та вибірковими компонентами, згідно навчального плану, доступні на навчальному сайті ХНАДУ (<https://dl2022.khadi-kh.com>) для зареєстрованих учасників освітнього процесу. Однак, слід відзначити, що в окремих випадках має місце невідповідність між назвою посилання та змістом матеріалу, а також неузгодженість окремих документів між собою. Наприклад, на сторінці дисципліни «Автотехнічна експертиза» розміщено силабус дисципліни та методичні вказівки до дистанційного навчання, які відрізняються за порядком вивчення тем. Зустрічі з НПП та здобувачами вищої освіти показали, що інформація про зміст та критерії оцінювання освітніх компонентів надається під час першого заняття або ж доноситься через старосту у месенджері. За даним підкритерієм встановлено відповідність з незначними зауваженнями.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Згідно п.6.5 «Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ» (<http://surl.li/aiyvb>), «наукова робота студентів проводиться в тісному зв'язку з навчальним процесом, як його невід'ємне продовження» і передбачає різні форми реалізації – починаючи від виконання планових завдань та лабораторних робіт, і закінчуючи роботою у конструкторських бюро та творчих майстернях. Під час експертизи встановлено, що здобувачі в рамках занять з окремих дисциплін мають можливість доєднатися науково-дослідних робіт кафедри з подальшим розвитком під час виконання кваліфікаційної роботи. Здобувачі ОПП випускних курсів публікують результати своєї наукової діяльності у збірнику студентських наукових праць (<http://surl.li/prlko>), який видається щорічно на автомобільному

факультеті ХНАДУ. У ЗВО регулярно проводиться Міжнародна науково-практична та науково-методична конференція «Сучасні технології в автомобілебудуванні, транспорті та при підготовці фахівців» (<http://surl.li/ctpte>) та ряд конференцій і семінарів для здобувачів вищої освіти і молодих учених (<http://surl.li/mmvgy>), що дає можливість здобувачам здійснювати апробацію результатів своєї наукової роботи. Зокрема, здобувачі випускних курсів за даною ОПП приймають активну участь у щорічній «Міжнародній науковій конференції студентів» (<http://surl.li/qrgkp>). Однак, ЕГ не встановила факту участі здобувачів з ОПП «Автомобілебудування» у Всеукраїнських конференціях, згаданих в цьому контексті у відомостях про СО (<http://surl.li/qrgel>, <http://surl.li/qrggev>). Студентській науковій роботі присвячені окремі сторінки на офіційному сайті університету, зокрема це: «Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених» (<http://surl.li/cuave>), «Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт» (<http://surl.li/ctgsf>) та «Міжнародний студентський професійний творчий конкурс «Матеріалознавство»» (<http://surl.li/qrgue>). Регулярна участь здобувачів ОПП у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт підтверджується наданням експертній групі копій дипломів І-ІІІ ступеня, отриманих за звітний період, в той же час, ЕГ було встановлено, що здобувачі бакалаврського освітнього рівня надзвичайно рідко (1-2 особи) залучаються до «Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених». Під час демонстрації матеріально-технічної бази випускової кафедри, встановлено наявність навчально-наукових лабораторій, обладнання яких дозволяє проводити наукові дослідження в рамках викладання освітніх компонентів, передбачених програмою навчання за ОП, а здобувачі на зустрічі з ЕГ підтвердили, що окремі студенти залучалися до наукової роботи у лабораторіях кафедри. За даним підкритерієм встановлено відповідність.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Згідно з «Положенням про освітню діяльність ХНАДУ», робоча програма «є нормативним документом ХНАДУ і основним робочим документом кафедри та викладача», у якому, відповідно до СТБНЗ-87.01:2021. «Робоча програма навчальної дисципліни» (<http://surl.li/cssii>) відображається зміст освітнього компонента, послідовність та організаційно-методичні форми вивчення, обсяг часу на різні види навчальної роботи, засоби і форми поточного та підсумкового контролю. Таким чином, вказані стандарти, регламентуючи порядок розробки, обговорення, затвердження та щорічного оновлення робочих програм, забезпечують регулярний перегляд та оцінювання змісту відповідного ОК. Відповідно до процедури, оновлення відбувається наприкінці попереднього навчального року за ініціативою провідного лектора з урахуванням наукових інтересів здобувачів вищої освіти, узгоджуються з гарантом, схвалюються на засіданні кафедри, деканом автомобільного факультету та розміщуються на сайті університету. ЕГ було встановлено, що оновлення змісту ОК професійної підготовки на даній ОПП відбувається з урахуванням сучасних практик та наукових досліджень науковців університету, а крім ініціативи НПП враховуються також побажання здобувачів ВО (як в результаті анкетування, так і через спілкування з НПП), зовнішніх стейкхолдерів та гаранта освітньої програми. Наприклад, при останньому оновленні обов'язкових ОК «Вступ до фаху та історія інженерної діяльності» та «Автомобілі і трактори», було використано результати, отримані в ході роботи над докторськими дисертаціями проф. Михалевича М.Г. (захист 2021 р.) та Леонтьєва Д.М. (захист 2021 р.), а також кандидатською дисертацією ас. Дона Є.Ю (захист 2020 р.). Іншим прикладом є оновлення змісту ОК «Основи проектування виробів автомобілебудування» проф. Михалевичем М.Г., під час якого було додано ряд тем, пов'язаних із сучасними методами прототипування та комп'ютерного моделювання тощо. В той же час, є поодинокі випадки, коли в методичних матеріалах зустрічаються застарілі дані або недостатньо враховуються сучасні тенденції автомобілебудування, наприклад, ОК «Автомобільні двигуни» обмежується вивченням двигунів внутрішнього згоряння, не враховуючи тенденції до росту ринку електрифікованих автомобілів. За даним підкритерієм встановлено відповідність з незначними зауваженнями.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

«Стратегічний план розвитку Харківського національного автомобільно-дорожнього університету на 2020-2027 роки» (<http://surl.li/ufte>) передбачає можливості навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності університету. Співробітництво з іноземними ЗВО та науково-дослідними установами підтверджується міжнародними угодами, укладеними ХНАДУ (<http://surl.li/fyijjs>), а також членством у European University Association (<https://eua.eu>). Відділ міжнародних зв'язків координує питання міжнародної академічної мобільності, інформує НПП та здобувачів щодо міжнародних стипендіальних і грантових програм, залучає іноземних партнерів до організації безкоштовних мовних курсів з англійської і німецької мови. Каталог вибірових дисциплін містить у собі ряд ОК з викладанням англійською мовою. На сайті ЗВО розміщена спеціальна сторінка, яка надає змогу користуватися загальнодоступними міжнародними інформаційними ресурсами та базами даних (WoS, Springer, Research4Life, Elsevier та Bentham Science) учасникам освітнього процесу (<http://surl.li/mdzwf>). На запит експертної групи було отримано документи, що підтверджують наявність угоди в рамках проєкту Erasmus+, учасником якого є викладач даної ОПП Сараєв О.В. Сертифікати, розміщені на сторінці ОПП підтверджують наявність міжнародного стажування у ряду НПП, які працюють на ОП. Наприклад, доц. Ярита О.О., проф. Михалевич М.Г. та проф. Когородський В.А. пройшли підвищення кваліфікації у ЗВО Польщі, доц. Авершин А.Г., доц. Нікітченко І.М. та доц. Шарапата А.С. – у Німеччині. Водночас, ЕГ не отримала підтвердженої інформації щодо участі здобувачів, які навчаються за даною ОП, у міжнародних проєктах чи програмах. За даним підкритерієм встановлено відповідність з незначними зауваженнями.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

ЗВО надає широкі можливості для апробації та оприлюднення результатів наукової діяльності, використовуючи власні ресурси, а наявність навчально-наукових лабораторій кафедри автомобілів ім. А.Б. Гредескула дозволяє здобувачам ВО проводити наукові дослідження в рамках викладання освітніх компонентів, передбачених програмою навчання за ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкою стороною ОП за даним критерієм експертна група вважає недостатній рівень інтернаціоналізації освітнього процесу, внаслідок недосконалої інформаційної політики ЗВО щодо програм міжнародної академічної мобільності, грантових та стипендіальних програм тощо, до яких можуть бути залучені здобувачі вищої освіти. Експертна група рекомендує, до закінчення навчального року, проаналізувати рівень залучення до міжнародної діяльності здобувачів ВО за даною ОП за звітний період, з метою формування ефективної політики у галузі інтернаціоналізації освітнього процесу, яка б у повній мірі враховувала інтереси здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ встановила, що: за підкритерієм 4.1 забезпечено повну відповідність, оскільки організація освітнього процесу за даною ОП сприяє досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання і відповідає вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи; за підкритерієм 4.3 забезпечено повну відповідність, так як ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей ОП; підкритерій 4.2 відповідає у значній мірі, оскільки ЗВО забезпечує доступність і зрозумілість інформації щодо цілей, змісту, програмних результатів навчання та особливостей оцінювання в рамках обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів у формі силабуса, однак, окремі методичні матеріали, розміщені на платформі Moodle, потребують перегляду та доопрацювання; підкритерій 4.4 відповідає у значній мірі, адже викладачі оновлюють зміст ОК за даною ОП, керуючись науковими досягненнями та застосовують сучасні практики відповідної галузі, проте, на думку ЕГ, зміст окремих ОК потребує своєчасної актуалізації у відповідності до сучасних тенденцій розвитку автомобілебудування; підкритерій 4.5 частково відповідає, так як навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти, проте, сталого досвіду міжнародної академічної мобільності здобувачів на конкретній ОП не виявлено. Відповідні зауваження не є суттєвими, не мають значного впливу на якість підготовки здобувачів вищої освіти та можуть бути усунені до початку наступного навчального року, отже, ЕГ дійшла висновку про відповідність ОПП рівню В за критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Загальний рівень організації оцінювання відповідає встановленим нормам забезпечення якості вищої освіти. Через війну, в умовах якої працює університет, важливим є забезпечення якості організації дистанційного формату. Для проведення дистанційної роботи студентів на сторінках дисциплін наявні навчальні матеріали, які допомагають у доопрацюванні навчальних прогалин(у разі наявності) студентам та є зручними та вичерпними для забезпечення якості дистанційної освіти(висновок зроблено, через інформацію, отриману протягом опитування студентства, зокрема спроможності студентів згадати певні роботи та їх зміст, додатково переконає відсутність скарг на оцінювання виконаних робіт з боку здобувачів). Забезпечено варіативність форм контролю, які усі разом дають можливість викладачам змістовно перевірити рівень знань студентів. За прикладом дисципліни "Гідравліка, гідро- та пневмоприводи" можна прослідкувати різноманітність форм оцінювання які забезпечують оцінювання практичних навичок студента протягом практичних та лабораторних робіт(за можливістю їх проведення дистанційно або у змішаному форматі) та його(студента) теоретичної бази знань, за допомогою екзаменів. Але, аналізуючи один із записів захисту магістерської роботи, можна зробити висновок недостатності рівня вимог до роботи студента.

Інформація стосовно оцінювання наявна та студенти мають можливість ознайомитись із нею на сайті та на сторінці дисципліни, окрім того, здобувачем Будником Артемом Ромоновичем, було підтверджено проведення викладачами ознайомлення із майбутніми роботами та розподілом за них балів на початку семестру. Різноманітність видів завдань забезпечується проведенням лабораторних та практичних робіт з дисциплін нахисталт "Опір матеріалів", але війною було унеможливлено проведення певних робіт в лабораторіях, або суттєво ускладнено їх проведення (згідно слів викладача дисципліни "Опір матеріалів"), що доводить бажання та спроможність університету забезпечити різноманітність завдань та їх оцінювання, але, тимчасово, змушує заклад прийняти певні обмеження, із метою забезпечити безпеку. Нормативною базою ЗВО регламентується доведення до студентів критеріїв та форм оцінювання через електронні ресурси, що (згідно Стандарту ХНАДУ СТБНЗ 49.1-01:2016 «Положення про організацію контролю якості підготовки фахівців у ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/user_upload/49.01.1-2016.pdf) та слів здобувачів, зокрема це Будник Артем Романович та Холод Андрій Володимирович) є достатньо прозорою та дієвою практикою. Практикується проведення анкетування стосовно ставлення студентів до організації освітнього процесу, але не було помічено змістовних прикладів імплементації зібраної інформації. Це можна вважати за недолік, на підставі наявності якого треба збільшити ефективність анкетування та його результативність. Встановлено відповідність із недоліком.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Зазначена у звіті про самооцінювання інформація стверджує повну відповідність цієї ОП вимогам Стандарту вищої освіти зі спеціальності 133 "Галузеве машинобудування" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, а саме наказ МОН України від 16.06.2020 р. № 806 (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/06/17/133.Haluz.mashynobuduv.bakalavr-1.pdf>.) Під час перевірки на відповідність порушень не було помічено. Вищезазначений стандарт визначає атестацію у формі захисту кваліфікаційної роботи, запис якої було надано експертній групі. Аналізуючи рівень забезпечення якості оцінювання кваліфікаційної роботи можна стверджувати валідність. При тому, при зваженому аналізі, помічено було, що, нехай процедура оцінювання є задовільною, незнання певних моментів оцінюваним занадто толерується та самі запитання, що ставляться викладачем, не є вичерпними, для оцінки. ЗВО не додавав власні форми атестації. Відповідність із незначними недоліками.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Перелічуючи документи, які містять процедури проведення контрольних заходів, варто зазначити наступні: 1. Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ СТБНЗ 7.1-01:2019 (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_7_1_02_new.pdf); 2. Стандарт ХНАДУ СТБНЗ 49.1-01:2016 «Положення про організацію контролю якості підготовки фахівців у ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/user_upload/49.01.1-2016.pdf); 3. Стандарт ХНАДУ СТБНЗ 90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_90.1-022.pdf); 4. Стандарт ХНАДУ СТБНЗ 43.1-02:2017 «Екзаменаційна комісія. Порядок створення та організація роботи» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvz_43_1_02.pdf). Також зазначається наявність навчальних програм та силабусів для кожної дисципліни (приклад - силабус з ОК10 "Теоретична механіка": https://1drv.ms/b/c/9af136daeed5e93c/EZgDkzPJcVCiI-AwwlokcQBqVcFxDcdoazub96WRB_eA). Перелічені документи наявні на сайті ЗВО, що задовільняє вимозі прозорості. Останній стандарт із перелічених (за номером чотири) відповідає за неупередженість екзаменаторів та порядок організації роботи, зокрема там вказано про неупередженість та врегулювання конфлікту інтересів. Там також вказується про ведення електронної звітності оцінювання у відповідних журналах, можливість проведення онлайн тестування у разі недоречності письмової роботи та вимога повертання відомості до деканату у день іспиту. Також наявна можливість оскарження результатів роботи, через конфлікт інтересів або інші прояви корупційного впливу на об'єктивність оцінювання. Взагалом, рівень запобігання деструктивному оцінюванню є задовільним та задокументованим (попри відсутність прикладів вирішення подібних проблем та їх наявності, можна стверджувати відповідність цій вимозі). Процедури повторного проходження контрольних заходів містяться у вищезазначених документах та забезпечує потреби студентів (відповідно до їх відповідей протягом опитування). Студентам надають право перескласти (не більше двох на семестр) дисципліни протягом відведеного часу із залученням лектора та/або відповідної комісії із обов'язковою вимогою виконання усіх необхідних робіт перед перескладанням. Оскарження контрольних заходів відбувається згідно Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ (СТБНЗ 7.1-01:2019), інформації, зазначеної у цьому положенні, цілком достатньо для розуміння здобувачем самої процедури. Впродовж періоду існування ОП не мали місця приклади оскарження результатів оцінювання (згідно звіту про самооцінювання, студенти стверджують швидко вирішення непорозумінь із викладачами та, наразі, відсутність жодної відомої потреби звернення на офіційному рівні). Встановлено повну відповідність.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Із документів, що містять положення про дотримання академічної доброчесності та протидію плагіату, слід зазначити наступні: 1. СТБНЗ 85.1-03:2023 Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат(<http://surl.li/jwrto>); 2. Положення про групу сприяння академічній доброчесності(<http://surl.li/ctnbk>); 3. Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ(<http://surl.li/gimus>); 4. Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ(у звіті зазначено більшу кількість документації відповідного призначення). Взагалом, інформація, що відображається у цій документації задавальняє потенційного викладача та здобувача у питанні академічної доброчесності, якщо таке буде порушено. Задля протидії плагіату, ЗВО застосовує програмне забезпечення Unichек від ТОВ "Антиплагіат", таку інформацію було отримано не тільки з самооцінювання, але і зі слів одного з представників студентства, що навчається на 4-тому курсі - Будник Артем Романович(що свідчить про, принаймні, обізнаність випускників про процедури оцінювання їх роботи на антиплагіат), також про це згадувалося протягом опитування складу НПП та адміністрації ЗВО. Цей застосунок(Unichек) є поширеним серед інших ЗВО та доволі дієвим, тому його застосування підтверджує спроможність ЗВО забезпечити оригінальність робіт студентів(приклади плагіату серед студентів, або викладачів відсутні, але адміністрацією було підтверджено скасування роботи у разі визнання її плагіатом, що є прийнятною та справедливою практикою). Перевірка на антиплагіат прописана в статуті ХНАДУ та є доступною та зрозумілою здобувачам(що задовільняє цьому питанню). Кваліфікаційні роботи зберігаються у репозитарії та дві з них було надано(саме з цього джерела збереження) експертній групі для аналізу. У перелічених на початку документах та у самому статуті ХНАДУ(<http://surl.li/kiqum>)(що є у вільному доступі) унормовано реакції на порушення академічної доброчесності за градацією тяжкості самого порушення, але протягом опитування відповідних за доброчесність та складу НПП, разом із студентством, було названо зокрема скасування роботи у разі визнання її плагіатом. Відсутність прикладів ускладнює можливість оцінити оперативність та стрімкість реагування, але згадані(керівником групи сприяння академічній доброчесності - Дмитрієвою Оксаною Іллівною) мінорні випадки звернення(не з цієї ОП) дають змогу стверджувати про нефіктивність імплементації положень у освітній процес. Попри анкетування здобувачів, прикладів застосування отриманої інформації з метою покращення ОПП відсутні, що свідчить про потребу більш ретельного аналізу результатів анкетування. Відповідність із недоліками.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Якісно адаптована під потреби дистанційного формату освіти інформаційно-методична база.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Недостатність впливу результатів анкетування здобувачів на процеси, пов'язані з покращенням якості ОПП, що зумовлено недостатньою зацікавленістю керівництва ЗВО у думці здобувачів, незалучених до студентських спілок та організацій. Пропонуємо ХНАДУ переглянути свою політику щодо анкетування та покращення ОПП шляхом більш ретельного врахування отриманої інформації.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Підкритерій 5.1 - наявний недолік, що характеризується недостатньою вагомістю анкетування здобувачів, що негативно впливає на спроможність здобувачів відстоювати своє право на неупереджене оцінювання. Загальна відповідність контрольних заходів на предмет чіткості та зрозумілості забезпечується шляхом використання організованої та вичерпної інформаційно-методичної бази. Підкритерій 5.2 - зазначено недолік, через недостатню вичерпну оцінку рівня знань здобувача протягом захисту кваліфікаційної роботи, з рештою форми атестації відповідають вимогам Стандарту із спеціальності. Підкритерій 5.3 - зауваження відсутні, через чіткість правил проведення контрольних заходів, своєчасне доведення їх загальних положень до здобувачів та ефективність заходів запобігання конфлікту інтересів та упередженості екзаменаторів(що важливо, відсутні приклади значних порушень

у контексті цього питання). Підкритерій 5.4 - через потребу збільшити ретельність аналізу анкетування та забезпечити змістовне імплементацію його(анкетування) результатів у процеси покращення ОПП. Щодо політики забезпечення дотримання академічної доброчесності можна стверджувати відповідність загальноприйнятим нормам. Із врахуванням задовільної відповідності критерію та дотримання норм забезпечення якості вищої освіти, неретельний розгляд пропозицій, отриманих шляхом анкетування, незалучених до студентських товариств здобувачів(що є важливою частиною моніторингу внутрішнього стану забезпечення якості освіти) не дозволяє поставити оцінку, вищу за "В"

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Досягнення цілей та програмних результатів навчання, визначених за ОПП «Автомобілебудування» забезпечується за рахунок підбору викладачів, які є фахівцями у своїй предметній галузі. Інформація, наведена в розділі "Кадрове забезпечення" ОП свідчить, що 27 з 28-ти викладачів, які залучені до викладання обов'язкових ОК на даній ОП, мають науковий ступінь та/або наукове звання, в тому числі 8 мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора. У графі "Обґрунтування" таблиці 2 зазначено, що всі викладачі мають відповідну освітню та/або професійну кваліфікацію, яка підтверджується документами про вищу освіту або науковий ступінь та наявністю не менше 5-ти публікацій у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України та/або індексуються у наукометричних базах, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, а також мають 5 і більше результатів та досягнень, у відповідності до п.38 Ліцензійних умов, протягом останніх п'яти років. До викладання на ОП залучені випускники як ХНАДУ, так і інших профільних ЗВО, а до викладання практичних занять залучаються професіонали-практики у якості сумісників, наприклад, С.В. Данець. Ряд НПП мають досвід професійної діяльності за фахом, наприклад, М.Г. Михалевич працював посадах інженера-конструктора та головного конструктора, С.М. Шуклінов – на посаді інженера-конструктора, Є.Є. Александров – на посаді старшого інженера, О.О. Ярита - на посаді інженера-конструктора. Можливість забезпечення кадрового резерву на ОПП надають акредитовані ОП за освітнім рівнем магістр та доктор філософії, які функціонують на випусковій кафедрі. Всі НПП, залучені до викладання на ОП пройшли підвищення кваліфікації загальним обсягом не меншим шести кредитів ЄКТС протягом останніх 5-ти років. Таким чином, ЕГ констатує, що кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП, дозволяє забезпечити досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання як станом на зараз, так і в перспективі. За даним підкритерієм встановлена повна відповідність.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Обрання за конкурсом та прийняття на роботу викладачів регламентується відповідним стандартом «Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників харківського національного автомобільно-дорожнього університету та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» (<http://surl.li/diqdx>), розробленим у 2016 р., із змінами і доповненнями. Даний документ визначає механізм та умови проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Харківського національного автомобільно-дорожнього університету та укладання з ними трудових договорів (контрактів). Оголошення про конкурс на заміщення вакантних посад подається на сайті ЗВО у відповідному розділі «Наявність вакантних посад, порядок і умови проведення конкурсу на їх заміщення (у разі його проведення)» (<http://surl.li/exutx>). При визначенні рівня професіоналізму учасника конкурсу береться до уваги наявність вченого звання та наукового ступеню за профілем кафедри, науковий та методичний рівень кандидата оцінюється за рівнем публікацій у наукових виданнях та наявністю досягнень у професійній діяльності протягом останніх 5-ти років. Це дозволяє говорити про обґрунтований відбір кандидатів на посади науково-педагогічних працівників, що підтверджується позитивними відгуками про рівень професіоналізму НПП від здобувачів та випускників ОПП. За даним підкритерієм встановлена повна відповідність.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Основними роботодавцями для випускників ОПП є: Харківський державний автотранспортний коледж, Харківський машинобудівний коледж, Харківський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України, Харківський НДІ судових експертиз ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса, Тролейбусне депо №2 тощо, які у своєму складі мають структурні підрозділи, котрі дозволяють здійснювати працевлаштування випускників ОП як на окремі посади, вказані у відповідному розділі освітньої програми, так і на інші посади, пов'язані з компетентностями та результатами навчання, отриманими за даною ОП. Крім працевлаштування, ці підприємства та організації забезпечують проходження практики для здобувачів, періодично організовують виїзні заняття, частково приймають участь у методичному забезпеченні окремих ОК, мають змогу пропонувати зміни до ОПП та сучасні навчальні матеріали, пов'язані з практичною підготовкою здобувачів. Наприклад, І-й заст. нач. Харківського НДЕКЦ вніс пропозиції щодо включення до переліку обов'язкових ОК дисципліни «Екологія», що відобразилося у

новій редакції ОПП, вніс пропозиції щодо змісту ОК «Автотехнічна експертиза» та був співавтором відповідного навчального посібника, а на даний момент працює на ОПП у якості сумісника. Окрім цього, протягом звітнього періоду, у якості сумісників на ОПП працювали представники роботодавців Сударь В.П., Фролов А. А., Дон Є.Ю. Зустріч із роботодавцями підтвердила факт участі роботодавців як у практичній підготовці студентів, так і в обговоренні проекту ОП та спільних заходах навчально-практичного характеру, а також зацікавленість у випускниках ОП та готовність брати участь у її удосконаленні. За даним підкритерієм встановлено відповідність.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЕГ встановила, що на даній ОП існує практика залучення фахівців практиків та представників роботодавців до викладання та організації освітнього процесу шляхом укладення строкових контрактів для роботи за сумісництвом на 0,25-05 ставки викладача, що безперечно є позитивною практикою. Зокрема, безпосередньо до освітнього процесу на постійній основі (протягом семестру і більше) були залучені: Сударь В.П. - співробітник Харківського державного автотransпортного коледжу, Дон Є.Ю. – співробітник Харківського машинобудівного фахового коледжу, Данець С.В. – співробітник Харківського НДЕКЦ. Крім того, на зустрічі з роботодавцями було встановлено, що до аудиторних занять був залучений представник ТОВ ЛТК «МЕГАБУДТРАНС», а представник Тролейбусного депо №2 – до проведення заняття у дистанційному режимі. Разом з тим ЕГ не виявила фактів проведення аудиторних занять професіоналами-практиками, які працюють на підприємствах машинобудівної галузі та автомобілебудування, зокрема. За даним підкритерієм встановлено відповідність з незначними зауваженнями.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Аналізуючи звіт СО та офіційний сайт ХНАДУ, ЕГ встановила, що професійний розвиток викладачів ЗВО регламентується СТВНЗ 73.0-01:2020. «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників ХНАДУ» (<http://surl.li/lmhnmw>). Правила цього документа поширюються на педагогічних, наукових та науково-педагогічних працівників університету і встановлюють, що обсяг підвищення кваліфікації протягом п'яти років не може бути меншим шести кредитів ЄКТС (180 годин). При цьому, окрім основних видів підвищення кваліфікації – навчання і стажування, визнаються й інші види, такі як академічна мобільність, наукове стажування, участь у майстер-класах та вебінарах, інформальна освіта тощо. ЗВО забезпечує планування заходів з підвищення кваліфікації, зберігає за співробітником посаду і середню заробітну плату, фінансує (в межах плану) підвищення кваліфікації штатних працівників. Аналіз інформації, наданої ЗВО показав, що значна частка викладачів має у своєму активі закордонне стажування. Наприклад, проф. Михалевич М.Г. у Люблінській політехніці, доц. Ярита О.О. у Люблінській школі економіки та інновацій, доц. Авершин А.Г., доц. Нікітченко І.М. та доц. Шарапата А.С. – у Технічному університеті Дрездена тощо. Додатково встановлено, що діяльність Відділу міжнародних зв'язків пропонує викладачам короткострокові міжнародні програми підвищення кваліфікації та запрошує до участі в міжнародних проектах, проводить он-лайн тренінги з цифрової грамотності та разом із закордонними партнерами проводить курси з підвищення рівня володіння іноземною мовою до рівня В1. Таким чином, можна відмітити, що у закладі працює система підвищення кваліфікації, яка сприяє професійному розвитку НПП. За даним підкритерієм встановлено повну відповідність.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Існуюча в закладі система стимулювання викладачів регламентується «Колективним договором» (<http://surl.li/exuwt>) та СТВНЗ-74.2-01:2020. «Про рейтингове оцінювання наукової та науково-технічної діяльності науково-педагогічних працівників, структурних підрозділів кафедр і факультетів ХНАДУ» (<http://surl.li/disfq>) і встановлює, що за зразкове виконання своїх обов'язків, тривалу і бездоганну роботу, новаторство в праці, високі досягнення в навчанні і вихованні здобувачів та інші досягнення в роботі до співробітників університету застосовуються заходи морального та матеріального заохочення. Заохочення працівників призначається за спільним рішенням адміністрації та Профспілкового комітету у одній з таких форм: висловлення подяки, нагородження Почесною грамотою, розміщення фото співробітника на Дошці пошани, нагородження Почесним знаком ХНАДУ «За видатні заслуги» та видача премії. Під час прийняття рішень про моральне та матеріальне заохочення також враховуються результати рейтингового оцінювання. Заохочення за публікації у міжнародних базах даних Scopus та Web of Science здійснюється наказом ректора відповідно до службового подання завідувача кафедрою узгодженого з деканом факультету та проректора з наукової роботи. В результаті зустрічей із фокус-групами та на підставі аналізу отриманих документів, ЕГ дійшла висновку, що НПП, які викладають на ОП дійсно заохочуються, зокрема, грошовими преміями, які залежать від внеску співробітника в освітню та наукову діяльність ЗВО. Зокрема, були призначені премії за особистий внесок у профорієнтаційну роботу, за складність і напруженість та особистий внесок у загальні результати, за зразкове виконання поставлених завдань. Крім того, в ході зустрічей було встановлено, що за публікації у міжнародних базах даних Scopus та Web of Science, автори отримують премію у розмірі 1-1,5 тис. грн., а за наукові проекти і гранти премія може сягати 20-30 тис. грн. Разом з тим, ЕГ прийшла до висновку, що існуюча практика стимулювання розвитку викладацької майстерності викладачів не приведена до чіткої і зрозумілої, насамперед для НПП, системи, так як у існуючій процедурі заохочення є певні ризики

застосування суб'єктивної оцінки досягнень окремого працівника керівниками різного рангу. За даним підкритерієм встановлено відповідність з незначними зауваженнями.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Високопрофесійний кадровий склад НПП, який залучений до викладання на ОПП, розвинута та добре функціонуюча система підвищення кваліфікації, а також практика залучення фахівців-практиків до викладання на умовах строкового контракту за сумісництвом.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Існуюча в ЗВО система стимулювання розвитку викладацької майстерності має ознаки суб'єктивного підходу до процесу застосування заохочень співробітників і не містить чітких критеріїв оцінки рівня професійності НПП. У відповідності до висловленого зауваження, експертна група рекомендує ЗВО, до кінця поточного фінансового року, доопрацювати існуючу систему стимулювання викладачів в частині встановлення чіткої відповідності між конкретним досягненням та винагородою за нього.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ встановила, що: за підкритерієм 6.1 забезпечено повну відповідність, адже академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до викладання в рамках ОП, а також їх практичний досвід дозволяють забезпечити досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання; за підкритерієм 6.2 забезпечено повну відповідність, оскільки існуюча у ЗВО система конкурсного добору викладачів є прозорою та дозволяє оцінювати рівень професіоналізму кандидатів на посади НПП, з метою забезпечення успішної реалізації освітньої програми; підкритерій 6.3 повністю відповідає, так як ЗВО забезпечує залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, як в розрізі забезпечення практичної підготовки, так і в частині удосконалення ОП; підкритерій 6.5 повністю відповідає, адже у ЗВО працює система підвищення кваліфікації, яка включає в себе співпрацю з вітчизняними та іноземними партнерами, що сприяє професійному розвитку НПП; підкритерій 6.4 відповідає у значній мірі, так як до аудиторних занять залучаються професіонали-практики та представники роботодавців-партнерів, переважно на умовах строкового контракту із ЗВО, однак, ЕГ не надано доказів залучення до такої діяльності фахівців з підприємств машинобудівної галузі та автомобілебудування, зокрема. підкритерій 6.6 відповідає частково, оскільки існуюча у ЗВО система стимулювання викладачів регламентує заходи морального та матеріального заохочення за зразкове виконання своїх обов'язків, тривалу і бездоганну роботу, новаторство в праці, високі досягнення в навчанні і вихованні здобувачів та інші досягнення в роботі, однак, ЕГ прийшла до висновку, що діюча система стимулювання має певні ризики застосування суб'єктивного оцінювання досягнень окремого працівника керівниками різного рівня. Відповідні зауваження не мають помітного впливу на якість підготовки здобувачів вищої освіти та можуть бути усунені до кінця поточного календарного року, отже, ЕГ дійшла висновку про відповідність ОПП рівню В за критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Проведений огляд матеріально – технічної бази у режимі онлайн формату ЕГ пересвідчилась щодо наявності матеріально-технічних ресурсів ЗВО. Комп'ютерні класи, навчальні лабораторії, бібліотечний фонд, безкоштовні зони доступу до інтернету, гуртожитки, заклади харчування тощо. Вся основна інфраструктура, включаючи гуртожитки знаходиться поряд з навчальним закладом. Під час проведення огляду матеріально-технічної бази ЕГ було встановлено, наявність мультимедійної апаратури, яка дає можливість використання презентаційного, відео матеріалу під час проведення лекцій. ЕГ особливо відзначає наявність передової лабораторії швидкісних автомобілів, яка, за результатами робіт та здобутків, відноситься до об'єктів національної гордості України. Займаючись в лабораторії у вільний час, здобувачі можуть отримати знання і навички по створенню гоночних

автомобілів, підготовці їх до змагань, вивчитись комп'ютерному моделюванню, обробці металу, роботі з композитними матеріалами тощо, у якості механіка або пілота прийняти участь в тренуваннях або автомобільних змаганнях. Навчання проводиться індивідуально, студенти працюють над практичними завданнями і включаються в роботу над поточними проектами. Привабливість такого освітнього підходу в тому, що студент може брати участь у всьому циклі створення виробу: від виникнення потреби - до втілення «в металі» і застосуванні. ЕГ пересвідчилась, що кафедри автомобілів ім. А.Б. Гредескула та теоретичної механіки і гідравліки мають лабораторії із відповідним обладнанням та навчальні приміщення для підготовки здобувачів. Особливо відзначаємо потужну і добре оснащену ходову лабораторію для досліджень динаміки гальмування транспортного засобу. Але дистанційна форма навчання потребує змін в організації проведення лабораторних робіт за дистанційною формою навчання. Пропонуємо перехід на використання цифрових технологій для проведення лабораторних робіт із відповідним методичним забезпеченням. Зараз методичне забезпечення лабораторних робіт за дистанційною формою навчання має ознаки методичного забезпечення для практичних робіт. ХНАДУ є бібліотека з читальними залами <http://surl.li/gjfiw>, наявним електронним каталогом наукових і навчально-методичних видань <http://surl.li/jwpfb>, також студентам відкритий доступ до світових інформаційних ресурсів <http://surl.li/mdzfwf>, є репозиторій для забезпечення доступу до наукових та навчально-методичних видань <http://surl.li/prlqo>. Окрім цього, функціонує система дистанційного навчання на платформі MOODLE, де також представлено повний пакет навчально-методичного забезпечення ОК ОПП. Вільний доступ до мережі Інтернет з будь якої точки університету за допомогою безкоштовного Wi-Fi. За даним підкритерієм встановлено відповідність із недоліком.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

В процесі роботи проведених онлайн зустрічей ЕГ впевнилась у вільному доступі усіх учасників навчального процесу до матеріально-технічної бази ЗВО (з поправкою на вимоги військового стану та цивільної безпеки). Начальник лабораторії інноваційних технологій в освіті Наталія Комишан повідомила що її підрозділ безпосередньо переймається організацією і забезпеченням безперебійної дистанційної освіти. Під час зустрічі ЕГ зі студентським самоврядування, голова студентської ради ХНАДУ Бабаєва Аліна та голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених університету Байдала Владислава підтвердили, що для всебічного розвитку здобувачів вищої освіти створені різноманітні гуртки, секції, спеціальні простори та проводяться конкурси і культурно-мистецькі заходи (план роботи Студентської ради ХНАДУ <http://surl.li/ralldk>, План виховної роботи Студентської Ради автомобільного факультету на 2023 – 2024 навчальний рік <http://surl.li/rales>, спортивні клуби <http://surl.li/emdoe>.) Згідно наказу ректора ХНАДУ від 09.11.2021 р. №184 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей у 2021/2022 навчальному році» напрям «Автомобілі та трактори» у рамках «Автомобільного транспорту» проводиться на базі кафедри автомобілів ХНАДУ. Проводиться щорічна Міжнародна наукова конференція студентів <http://surl.li/pzkggo>. За даним підкритерієм повна відповідність.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Після оглядів експертною групою інфраструктури ХНАДУ та зустрічей з НПП, здобувачами, студентським самоврядуванням було визначено, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. В корпусах та гуртожитках працює цілодобова охорона та встановлено відеоспостереження. Враховуючи військовий стан проводяться уроки з мінної безпеки (<http://surl.li/qqcop>) Задля своєчасного реагування на загрози встановлено систему оповіщення про повітряну тривогу, а також є найпростіші укриття. Усі учасники затвердили, що мають рівні права у задоволенні потреб, та інтересів. Зокрема студент Будник Артем підтвердив, що він має доступ до потрібного обладнання. Санітарно-технічний стан приміщень, навчально-лабораторних аудиторій, відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації, в них забезпечується необхідний тепловий, санітарний та протипожежний режими. ЗВО підтримує протидію булінгу (цькуванню) у відповідності до Наказу: (<http://surl.li/qqcqs>), Порядку протидії (<http://surl.li/luqoy>) та впроваджуючи низку заходів (<http://surl.li/luqom>). Під час зустрічі зі здобувачами, було підтверджено обізнаність здобувачів про роботу психологічного центру. Практичний психолог психологічної служби ХНАДУ Лобунець Ганна підтвердила можливість майже цілодобового отримання психологічної підтримки (<http://surl.li/cubki>) За даним підкритерієм повна відповідність.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

В процесі зустрічей ЕГ зі здобувачами вищої освіти, представниками студентського самоврядування встановлено, що заходи щодо надання в ЗВО освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти не є фікцією та регулюються пунктом 5. Організація освітнього процесу в Університеті Статута ХНАДУ (<http://surl.li/kiqum>). Здобувачі освіти та НПП на ОПП мають вільний доступ до наступних міжнародних інформаційних ресурсів, зокрема: GoogleScholar, ORCID, Scopus тощо (директор наукової бібліотеки Олена Шевченко). Здобувачі зазначили, що мають вільний доступ до інформації. В умовах дистанційної освіти вся

необхідна інформація є на офіційному сайті <https://www.khadi.kharkov.ua/> та безпосередньо на сторінці для здобувачів <https://www.khadi.kharkov.ua/students/>: освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна. Як позитивну практику ЕГ відмічає роботу розмовно-літературного клубу «Дозвілля українською» <http://surl.li/lhswe>. Органи студентського самоврядування у відповідності до «Про студентське самоврядування ХНАДУ». (<http://surl.li/cujka>) беруть активну участь у засіданнях Вченої ради університету, факультетів, стипендіальних комісій тощо (підтверджено головою студентського самоврядування автомобільного факультету Пасічник Ксенією та головою студентської ради ХНАДУ Бабаєвою Аліною). Керівництво університету безпосередньо займається соціальною підтримкою здобувачів (зустріч ректора Віктора Богомолу з студентами-сиротами <http://surl.li/ralup>). За даним підкритерієм повна відповідність.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На даний час на ОПП «Автомобілебудування» не навчаються особи з особливими освітніми потребами. Організація навчання осіб з особливими освітніми потребами регламентується і забезпечується низкою документів (<http://surl.li/elmsg>), серед яких слід відзначити «Положення про порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення». ЗВО підтримує вільну та доступну комунікацію. Здобувачі вищої освіти підтвердили наявність вільної комунікації з НПП із використанням соцмереж, месенджерів та інших засобів. Під час проведення онлайн зустрічі, ЕГ пересвідчилася у наявності пандусів, ліфту, та інших умов для реалізації прав осіб з обмеженими можливостями у ЗВО. За даним підкритерієм встановлено повну відповідність.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час дистанційних зустрічей із здобувачами вищої освіти та представниками студентського самоврядування не було виявлено фактів наявності конфліктних ситуацій. В процесі зустрічей учасники освітнього процесу розповіли про процедуру дій у випадку виникнення конфліктних ситуацій з викладацьким складом. А на веб-сайті ЗВО є сторінка (<http://surl.li/ctorx>) «АНТИКОРУПЦІЙНІ ЗАХОДИ», яка містить анонімну анкету для попередження корупції в університеті та електронну скриньку довіри. В ХНАДУ наказом створено ініціативну групу щодо питань дотримання принципів гендерної рівності. Очолює її як раз гарант ОПП «Автомобілебудування» Микола Михалевич (<http://surl.li/qqegd>). Випускниця ОПП Валерія Грищенко зазначила, що проблем з гендерною рівністю та сексуальними домаганнями під час навчання не мала. За даним підкритерієм встановлено повну відповідність.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Наявність передової лабораторії швидкісних автомобілів, яка, за результатами робіт та здобутків, відноситься до об'єктів національної гордості України. Потужна матеріальна база кафедри автомобілів ім. А.Б. Гредескула.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Організація проведення лабораторних робіт за дистанційною формою навчання, через відсутність натурних або імітаційних експериментів. Пропонуємо перехід на використання цифрових технологій (використання симуляторів, відео експериментів та т.і) для проведення лабораторних робіт із відповідним методичним забезпеченням.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ встановлено: - відповідність у значному ступені за підкритерієм 7.1, так як фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОПП забезпечують досягнення визначених ОПП цілей та

ПРМ, але дистанційна форма навчання потребує змін в організації проведення лабораторних робіт у такому форматі: зараз методичне забезпечення лабораторних робіт за дистанційною формою навчання має ознаки методичного забезпечення для практичних робіт; - повну відповідність за підкритерієм 7.2, через те, ХНАДУ забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів ВО до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів; - повну відповідність за підкритерієм 7.3, так як освітнє середовище ХНАДУ є безпечним (з урахуванням військового часу) для життя та здоров'я здобувачів ВО та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси; - повну відповідність за підкритерієм 7.4, так як ХНАДУ забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів ВО, що навчаються за ОПП; - повну відповідність за підкритерієм 7.5, ХНАДУ створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами; - повну відповідність за підкритерієм 7.6, так як в ХНАДУ існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій. Здобувачі підтвердили, що вона є доступною для усіх учасників освітнього процесу та її дотримуються під час реалізації ОПП. ЕГ дійшла висновку про відповідність ОПП рівню В за критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ЗВО діють певні процедури моніторингу, розроблення, затвердження та перегляду ОП, які регулюються відповідною документацією: 1.СТВНЗ 84.1-01:2021 Взаємодія зі стейкхолдерами(https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_84_1_01.pdf); 2.СТВНЗ 82.1-01:2022 Проектні групи з розроблення і запровадження освітніх програм та групи забезпечення освітнього процесу (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/user_upload/stvnz_82.1-02_2022.pdf); 3.СТВНЗ 81.1-01:2021 Розробка, затвердження, моніторинг і перегляд освітніх програм(https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_81_1_01.pdf). Зміст перелічених документів є зрозумілим та дієвим з точки зору інформування щодо зазначених у них положень. Процес перегляду ОП відбувається через винесення питань(порушених студентськими спільнотами, стейкхолдерами та іншими) задля їх обговорення проектною групою та подальшого затвердження або скасування. Наявні приклади перегляду ОП у 2021 році та, нещодавно, у 2023, що демонструє періодичність та переконує у проведенні подібних заходів. Існує процедура опитування та внесення пропозицій стейкхолдерами, що функціонує згідно документу: ХНАДУ СТВНЗ 86.1-01:2021 Організація і проведення опитувань стейкхолдерів(https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_86_1_01.pdf); залучення студентів до зміни освітньої програми шляхом проведення вчених рад факультету та університету та організації товариства студентів, слухачів, аспірантів, докторантів і молодих вчених. Результативність подібних впроваджень можна оцінити зокрема згідно слів відповідних сторін, коли роботодавці та інші зацікавлені сторони не мають суттєвих скарг щодо внесення своїх ідей до ОП та наявності прикладів змін, що зумовлені рішеннями зробленими на засіданнях наукових товариств. Серед таких змін зазначено ініціювання збільшення кількості кредитів дисципліни "Автомобілі і трактори", зменшення екзаменів у певних дисциплінах, оновлення та осучаснення назви ОК "Основи САПР" та зменшення обсягу ОК27 "Теорія коливальних машин" - це все є істотним доказом впливу та підтримання подібних пропозицій проектною групою. Встановлено повну відповідність.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі залучені до моніторингу та опитування стосовно освітньої програми шляхом анкетування та у разі членства здобувача у студентських та проспілкових організаціях - участю у вчених радах. Ця практика є розповсюдженою та дієвою, але опитування(як виявило опитування студентів та гарант під час візної експертизи) не посприяло, наразі, суттєвих покращень або змін ОП(мається на увазі зміни через анкетування здобувачів - приклади імплементації рішень, прийнятих на вчених радах, присутні). Студенти мають можливість дійсно взяти участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості освіти тільки у разі додаткової активності та залучення у наукове товариство/самоврядування, що є недоліком, через номінальну можливість незалучених здобувачів висловитися та бути почутими(через неефективність існуючої системи анкетування). Для самоврядування порушене нагальне та загальне для всіх ОП питання згуртування студентів та створення активної студентської спільноти. Результати роботи у цьому напрямку були більш помітні до війни, аніж зараз, через ускладнення проведення заходів через перманентні обстріли. Проте, навіть у таких умовах студенти періодично залучені до волонтерства(як зазначалося протягом розмови із членами самоврядування, зокрема його головою - Бабаєвою Аліною Олександрівною та головою від автомобільного факультету - Пасічник Ксенією Миколаївною). Також, як зазначено у СО, самоврядування приймає участь у вчених радах, делегує та долучає до внутрішнього забезпечення інших здобувачів та бере участь у вирішенні спірних ситуацій, що виникають між співробітниками університету та студентством. Опитування здійснюється шляхом надсилання студентам та подальшого заповнення студентами Google-форми із питаннями, що стосуються ОП. Інформація з опитувань надходить гаранту та деканатом, ними, із участю викладачів, що викладають на ОП, і складаються анкети. Попри технологічність анкетування, відсутність змістовних прикладів застосування з нього інформації для розвитку ОП та визнання проблеми гарантом, можна вважати недоліком, що потребуватиме усунення у майбутньому. Встановлено відповідність із недоліком.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

База роботодавців та стейкхолдерів на цій ОП є доволі великою, а саме державні заклади: Харківський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України, Інститут судових експертиз ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса та приватні виробництва, такі як: ТОВ "Автодом Харків"; ТОВ "АРТСІТІ"; ТОВ ЛТК "МЕГАБУДТРАНС" та інші. Саме такий вибір був зумовлений зацікавленістю стейкхолдерів у кваліфікованих спеціалістах з галузі "Автомобілебудування" та їх(стейкхолдерів) можливістю проведення практики на власних тісно пов'язаних із автомобілебудуванням підприємствах. Враховуючи опитування випускників(деякі з яких, перейшли, за допомогою кар'єрного центру університету, співпрацювати із стейкхолдерами після випуску) та стейкхолдерів(один з яких, завідувач сектору автотехнічних досліджень Харківський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України - Данець Сергій Віталійович, долучений до проектної групи) можна стверджувати про результативність та добре налагоджений зв'язок із зацікавленою ОП стороною та влучність вибору з боку ЗВО. Стейкхолдери також залучені до моніторингу ОП та беруть участь у опитуванні стосовно побажань та пропозицій, ця практика продемонструвала бажання ЗВО враховувати їх(стейкхолдерів) думку, через наявні приклади змін, зумовлених співпрацею із роботодавцями. Перенесення ОК23, ОК27 та ОК25 до обов'язкових дисциплін та додання нового освітнього компоненту(за номером 11) "Екологія" - свідчить про активну позицію стейкхолдерів щодо освітньої програми. Протягом опитування роботодавців, було з'ясовано про бажання з їх боку збільшити практичне навантаження на студентів задля кращого усвідомлення теоретичних знань, на що, є підстави вірити, буде звернено увагу з боку ЗВО. Встановлено повну відповідність.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Окрім наявності відділу сприяння працевлаштування студентів, збір інформації відбувається через опитування роботодавців та випускників, а також протягом зустрічей випускників між собою. Випускники, через влаштування у компанії стейкхолдерів ОП, допомагають тримати зворотній зв'язок роботодавців та відповідальних за освітню програму. Типовими траєкторіями працевлаштування випускників ОПП(згідно звіту про самооцінювання – це робота в органах і підрозділах МВС України, науково-дослідному експертно-криміналістичному центрі МВС України, НДІ судових експертиз, вищих навчальних закладах, наукових установах та закладах з професійно-технічної освіти, промислових підприємствах сфери галузевого машинобудування. Підтвердження цього було отримано зі слів випускників під час опитування, так як приклади працевлаштованих за вищезгаданими траєкторіями були наявні, також підтвердження були отримані зі слів роботодавців, що зазначали не тільки вагому кількість працевлаштованих до них випускників, але і можливість влаштування на певний відсоток ставки, щоб суміщати роботу та навчання було легше(для тих, хто вступатиме на мігістратуру або працевлаштувався протягом навчання). Усе вищезазначене є доказом допомоги у кар'єрному зростанні випускникам з боку ЗВО. Встановлено повну відповідність.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Системою забезпечення якості були виявлені наступні проблеми(згідно СО): перегляд дисципліни, у зв'язку із появою стандарту з галузі; перегляд ДВВС із метою покращення процедури вибору; зміна атестації з захисту кваліфікаційної роботи на проведення атестаційного екзамену дистанційно(через військовий стан та необхідність адаптуватися до обставин). Окрім дійсно недопрацювань, які були усунені, ЗВО довелося зіткнутися із зовнішніми чинниками впливу, зумовлених війною, та продемонструвати здатність до стрімкої адаптації. Навіть із неочікуваним повним переведенням студентів на дистанційний режим навчання, згідно слів ректора, не було суттєвих проблем(завдяки наявному досвіду роботи під час пандемії), що свідчить про ефективність системи забезпечення якості освіти. Встановлено повну відповідність.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Враховуючи, що це перший досвід акредитації цієї ОП, зауваження взяті до уваги та імplementовані були отримані під час акредитації інших освітніх програм у ХНАДУ: відсутність електронних кабінетів здобувачів; відсутність процедур онлайн-опитування зі стейкхолдерами, невизначеність процедури залучення здобувачів до проектних груп і таке інше. Зумовлені цими зауваженнями зміни були наступними: закупівля нової комп'ютерної техніки та 3D принтерів у 2021/2022 роках; ведення матеріального заохочення викладачів у разі їх публікування у низці видань; оновлено роботу сайту; видалено перелік рекомендованих ДВВС; організація більш зручного дистанційного навчання на платформі Moodle. Тенденцію надання зауважень експертною групою та їх врахування ЗВО за цією ОП

більш детально можна буде прослідкувати після цієї акредитації, але, наразі, можна стверджувати, що вона є позитивною. Встановлено повну відповідність.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Студентство та самоврядування, разом із науковим товариством, здебільшого, залучені до забезпечення якості освіти через вчені ради, де вони мають можливість виразити свої думки стосовно ОП, та, у разі затвердження проектною групою, внести до неї(освітньої програми) зміни. Також, до академічної спільноти, що залучена до внутрішнього забезпечення якості, входять(із вказаними функціями): представники НПП(коригування роботи студентів через інститут кураторства, моніторинг ОП) ; відділ акредитації, стандартизації та якості навчання, навчальний відділ (методичне та нормативне забезпечення процедур внутрішнього забезпечення якості освіти, експертиза ОПП, ініціювання процедури моніторингу ОПП); проектна група, група забезпечення, гарант ОП, завідувачі випускових кафедр, роботодавці та інші стейкхолдери (ініціювання розробки, розроблення, удосконалення, реалізація, моніторинг ОПП) та інші структурні підрозділи ЗВО(згідно звіту СО). Обговорення результатів(окрім як на вчених радах) відбуваються на засіданнях кафедр, проектною групи та на зборах трудового колективу. Протягом виїзної експертизи не було помічено достатньої кількості інституційних практик, задля залучення до внутрішнього забезпечення якості освіти, окрім добровільного волевиявлення та більш високих місць рейтингу(відноситься до НПП). Бажано збільшити рівень мотивації студентів та інших представників академічної спільноти задля стимулювання їх зацікавленості. Окрім згаданих підрозділів, внутрішнім забезпеченням, на вищому рівні, займаються ректор, проректори, студентська рада ХНАДУ та на рівні факультетів і кафедр - відповідні працівники (завідувачі кафедр, декани). Зумовленість саме такої організації розподілу повноважень аргументується її зрозумілістю та ефективністю градацій(кожен займається справою, згідно своїх повноважень). Відповідність цьому критерію забезпечується наявністю налагодженої системи внутрішнього регулювання якості освіти та її ефективністю(згідно опитування представників вищезгаданих підрозділів).Встановлено відповідність із недоліком.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Доведена спроможність стрімко адаптуватися до складних умов; змістовна та результативна співпраця із стейкхолдерами, загальна якість їх відбору.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Відсутність прозорої процедури стимулювання здобувачів освіти до виявлення активної студентської позиції. Так як експертною групою не було помічено прикладів змістовного інформування здобувачів щодо переваг за високий рейтинг успішності та участь у позанавчальних заходах (накшталт долучення студентів-відмінників до програм академічної мобільності). Рекомендуємо більше мотивувати студентів,попередньо доводячи до них про види цієї "мотивації" та активніше долучати їх до студентських товариств ЗВО. Доречним буде, наприклад, більше долучати членів студентського самоврядування до розмов та обміну досвідом із абітурієнтами/вступниками та першокурсниками.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Підкритерій 8.1 - зауваження відсутні, через дотримання власновизначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОПП, їх(процедур) доречність. Підкритерій 8.2 - недолік, через відсутність прикладів застосування результатів анкетування здобувачів(незалучених до студентських організацій) задля покращення ОПП та його(анкетування) недостатньої вагомості. Попри це, через можливість студентства впливати на розвиток ОПП шляхом залучення до наукових товариств, органів студентського самоврядування та участі на вчених радах - встановлено відповідність за цим підкритерієм. Підкритерій 8.3 - зауваження відсутні, враховуючи змістовне залучення стейкхолдерів до покращення ОПП. Підкритерій 8.4 - зауваження відсутні, враховуючи наявність практики збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників. Підкритерій 8.5 - зауваження відсутні, через наявні практики оперативних змін та покращень ОПП, дієвість подібної системи забезпечення якості. Підкритерій 8.6 - зауваження відсутні, через наявні зміни, що враховують досвід попередніх акредитацій(інших ОПП).

Підкритерій 8.7 - недолік, через недостатність практик мотивування студентів до позанавчальної активності, але загальна практика залучення до участі у житті ОПП(зокрема для членів студентського самоврядування, наукового товариства та складу НПП) наявна та нефіктивна. Загальна відповідність критерію забезпечується на задовільному рівні, але має місце номінальна можливість для незалучених здобувачів впливати на розвиток ОП та відсутність розвинутої системи їх мотивації.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Окрім Статуту ХНАДУ(<http://surl.li/kiqum>), існують також низка документів, що визначає правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх, залучених до освітнього процесу, зокрема це Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ СТБНЗ 7.1-01:2019(<http://surl.li/aiyvb>). Інформації, що надається у цих документах достатньо для доведення потрібних норм поведінки у ЗВО та протягом навчання/викладання на освітній програмі. Наявна вичерпна інформація і щодо роботи самоврядування: Положення «Про студентське самоврядування Харківського національного автомобільно-дорожнього університету»(<https://www.khadi.kharkov.ua/students/rada-studentskogo-samovrjaduvannja/polozhennja/>); про охорону праці: Вимоги безпеки при виконанні навчальних та науково-дослідних робіт СТБНЗ 20.5-0:2013(<http://surl.li/cubjp>) та інші . ЕГ ознайомилась із документацією і підтверджує її, у цілому, зрозумілість та чіткість викладення. Забезпечення доступності документації через веб-сайт, орієнтуватися у якому не складно(він є інтуїтивно зрозумілим). Резюмуючи все вищезазначене, можна стверджувати повну відповідність цьому підкритерію.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Посилання на відповідну сторінку було надане у звіті про самооцінювання, сама сторінка задовільняє стейкхолдерів (враховуючи відсутність скарг та зауважень до неї протягом опитування зацікавлених сторін). Але, відсутність на сторінці зручних інструментів для надсилання зауважень/пропозицій(окрім надсилання листа на пошту ЗВО) ускладнює процес оперативності у питанні отримання та обробки. Відповідність із незначним недоліком.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На веб-сайті наявна достатньо вичерпна інформація про освітню програму, яка є доступною, через наявність у вільному доступі, та легкою для ознайомлення. Недоліком можна вважати формулювання мети, яке, через невдало побудоване речення, несе незрозумілу думку та не відповідає на поставлене питання змістовно. Також, враховуючи нагальну потребу у кібербезпеці, є потреба звернути увагу ЗВО на бажаний перехід на державний домен, натомість комерційного. Відповідність із недоліками.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Відсутні

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Синтаксично невдало сформульована мета освітньої програми. Система подання скарг та зауважень/пропозицій потребує удосконалення. Рекомендуємо розширити спектр інструментів для підвищення ефективності роботи системи. Також, рекомендовано розглянути можливість переходу з комерційного домену веб-сайту на державний.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Відповідність критерію забезпечується, але відзначаємо негаразди організаційного характеру та незручності, що змушують знизити оцінку до "В". Підкритерій 9.1 - зауваження відсутні, через зрозумілість правил та процедур, які регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, доступність та прозорість інформації. Підкритерій 9.2 - незначний недолік, зумовлений відсутністю влаштованого у веб-сайт інструментарію для опитування, попри це, завчасне оновлення відомостей про освітню програму на сайті забезпечується. Підкритерій 9.3 - недолік, через невідале формулювання мети, що порушує синтаксичні правила побудови речення та реєстрацію сайту за комерційним доменом(що є ненайбезпечнішою практикою), щодо наявності вичерпної інформації та її періодичного оновлення - встановлено задовільний рівень відповідності.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Бас Костянтин Маркович

Члени експертної групи

Онофрійчук Володимир Іванович

Жлалі Жигад Тахарович